

1.

hindulaisuus, buddhalaisuus, taolaisuus, juutalaisuus, kristinusko, islam

Oheisessa kuvassa on kuuden eri uskonnon symboli.

a) Yhdistä oikea symboli oikeaan uskontoon.

b) Kerro tarkemmin yhdestä valitsemastasi symbolista.

hindulaisuus: pyhä tavu OM, luomisen alkuääni, suosittu mantra eli mietiskelysana

buddhalaisuus: jalo kahdeksanosainen kultainen keskite, jossa tärkeintä on oikea mietiskely valaistumisen saavuttamiseksi

taolaisuus: kahden vastakkaisen voiman, jin ja jang, muodostama tasapaino eli tao

juutalaisuus: Daavidin tähti on kahden päällekkäisen kolmiokilven muodostama viisiskarainen tähti, joka kuvaa Jumalan ja Israelin kansan välistä liittoa

kristinusko: tyhjä risti kuvaa ylösnoussutta Kristusta ja symboloi siis ylösnousemusta

islam: puolikuu kertoo islamilaisesta kuukalenterista ja paaston alkamisesta ja päättymisestä kuun

vaiheiden mukaan, symbolilla ei ole vankkaa uskonnollista merkitystä, islamilainen kalenteri ja juhlapäivät määritellään kuukalenterin mukaan

Jokaisesta oikein yhdistetystä symbolista saa yhden pisteen. Oikeasta symbolin selityksestä saa maksimissaan kolme pistettä. Pelkkä symbolin nimen mainitseminen tuo yhden pisteen. Koko tehtävän maksimipisteet ovat siis yhdeksän (9).

2. Luokittele sanat oikean uskonnon alle. Huomaa, että osa sanoista voi sopia useampaan uskontoon.

hindulaisuus	buddhalaisuus	juutalaisuus	kristinusko	islam
sielunvaellus	Tipitaka	Vanha testamentti	Vanha testamentti	Mekka
Brahma	Gautama	enkeli	pääsiäinen	Koraani
Ganges	stupa	pääsiäinen	enkeli	enkeli
Veda	luostari	hanukka	luostari	id al-adha

Tipitaka, sielunvaellus, Mekka, Vanha testamentti, Koraani, Brahma, Ganges, Gautama, stupa, enkeli, pääsiäinen, id al-adha, hanukka, luostari, Veda-kirjat

Jokaisesta oikein sijoitetusta käsitteestä saa puoli pistettä. Tehtävän maksimipisteet ovat kymmenen (10).

3. Mihin uskontoihin alla oleva uutinen viittaa? Millaisia ruokasäädöksiä näillä uskonnoilla on?

”Possu pitää eristää – uskonto haastaa suomalaiset kauppiat ja lihamestarit

Suomalainen kauppa ei ole vielä valmis maahanmuuttajien edustamien eri uskontojen tuomiin haasteisiin. Porsaanlihaa ei saisi käsitellä samoilla välineillä kuin nautaa, siipikarjaa tai lammasta. Possu pitää olla myös esillä mieluiten ihan eri paikassa kuin muu liha.” Yle uutiset 2/12

Tehtävästä saa pisteen kummastakin mainitusta uskonnosta juutalaisuudesta ja islamista. Oikein selitetyt käsitteet kosher ja halal tuovat lisäksi kumpikin yhden pisteen ja selitys sian saastaisuudesta viidennen pisteen.

4. Aseta seuraavat kristinuskon vaiheet oikeaan järjestykseen. Numeroi 1. – 10.

__3__ Jeesus Nasaretilainen teloitetaan kapinallisena.

__10__ N. 75 % suomalaisista kuuluu Evankelis-luterilaiseen kirkkoon.

__1__ Jeesus Nasaretilainen syntyy.

__7__ Idän ortodoksinen ja lännen katolinen kirkko eroavat toisistaan.

__5__ Kristinuskosta tulee Rooman valtionuskonto.

__2__ Länsimaisen ajanlaskun vuosi 0

__4__ Paavali tekee lähetysmatkoja Välimeren ympäristössä.

__8__ Lännen kirkon reformaatio

__6__ Rooman valtakunta hajoaa ja kristinusko leviää Euroopan pohjoisosiin.

__9__ Protestanttien yhteisöjen (esim. helluntailaisuus) synty.

Jokaisesta oikeasta järjestysnumerosta saa yhden pisteen. maksimi on 9 pistettä. Jos järjestys on mennyt yhdessä kohdassa sekaisin, mutta muuten on johdonmukainen, voidaan oikeassa järjestyksessä olevista antaa pisteet.

5. Kristittyjen vainojen aika (64 – 313 jKr.) on kiistelty aikakausi kristinuskon historiassa. Oheisessa kuvassa kristittyjen kärsimys on kuvattu ihanteellisesti ja romantisoituna. Vainoissa on laskettu menettäneen henkensä noin 3000 kristittyä runsaan 200 vuoden aikana. WTC:n tornien terroriteossa 11.9.2001 kuoli noin 3000 ihmistä saman päivän aikana.

a) Mitä tällä kuvalla on haluttu kertoa kristittyjen vainoista?

Kuva on ihannoitu kuva marttyyriudesta. Jotkut kristityt eivät halunneet luopua uskostaan vaan päätyivät marttyyreiksi. He olivat valmiita kuolemaan uskonsa puolesta. Kuvan kristityt ovat kokoontuneet yhteen

luovat katseensa ylöspäin ja tyyneästi alistuvat kohtaloonsa. Käsitteen marttyyri mainitseminen ja selittäminen tuovat yhden pisteen.

b) Mitä tarkoitetaan käsitteellä uskonnonvapaus? Miten tämä perusihmisoikeuksiin kuuluva vapaus toteutuu tämän päivän maailmassa?

Maksimi pistemäärä vastauksesta on neljä pistettä. Alemmissä pistemäärissä oppilas selittää uskonnonvapaus – käsitettä pinnallisesti. Korkeammassa pistemäärissä oppilaan vastauksessa on ajankohtaisia tai historiallisia esimerkkejä ja viittauksia ajankohtaiseen keskusteluun Suomessa esim. koskien uskonnonopetusta ja kirkosta eroamisia.

6. Vastaa seuraavista vain toiseen.

a) Kirkkoisä Klemens Aleksandrialaisen (n. 150 – n. 211/216 jKr.) mukaan on moraalisesti arvokkaampaa toimia oikein asian itsensä vuoksi ja vain rakkauden motivoimana kuin palkkion toivossa tai rangaistuksen pelossa.

Ota kantaa kirkkoisä Klemensin etiikkaa koskevaan väitteeseen ja pohdi miksi ihminen useimmiten toimii oikein ja on hyvän puolella. Vai onko asia päinvastoin?

b) Pohdi onko Raamattu totta.

– Käytä vastauksessa apunasi tietojasi Raamatun tutkimuksesta ja erilaisista Raamatun tulkintaperinteistä.

6. a)

5-6 pistettä

Oppilas käyttää johdonmukaisesti ja oikein eettisiä peruskäsitteitä ja pohtii eettisten teorioiden valossa ihmistä eettisenä olentona. Erittymisen tarkastelun kohteena on tarkoituseetiikan mukainen teon motiivien erittely. Oppilas voi myös pohtia tekijä velvollisuutta toimia oikein. Erittymisenä ansiona voidaan pitää kristillisen lähimmäisenrakkauden ja Kultaisen säännön periaatteiden soveltamista vastaukseen.

3-4 pistettä

Oppilas on tunnistanut tehtävän eettisen luonteen, mutta käsittelee aihetta vähemmän esimerkein tai hieman epäjohdonmukaisesti.

1-2 pistettä

Oppilas ymmärtää tehtäväksiannon, mutta käsittelee aihetta suppeasti.

6. b)

5-6 pistettä

Oppilas on ymmärtänyt uskonnollisen ja tieteellisen ajattelun käyttämisen kielen eron ja pohtii kysymystä sekä uskonnon että tieteen kannalta. Oppilas tuntee Raamatun syntyhistorian ja käyttää näitä tietojaan vastauksessa hyväkseen. Oppilas ymmärtää eron liberaalin ja konservatiivisen raamattukäsityksen välillä. Eri raamatuntulkintatraditioiden käyttäminen hyväksi vastauksessa on lisäansio.

3-4 pistettä

Oppilas on tunnistanut kysymyksen aiheen, mutta käyttää vastauksessaan korkeampiin pisteisiin vaadittavia tietoja puutteellisesti tai epäjohdonmukaisesti. Korkeimpia pisteitä ei voi saada jos vastaus on rakennettu henkilökohtaisen uskonkäsityksen varaan. Vakaumuksensa saa ilmaista ja sitä saa käyttää edellä mainittujen tietojen esittelyyn ja perustelujen rakenteena.

1-2 pistettä

Oppilas on ymmärtänyt tehtäväksiannon, mutta käsittelee aihetta suppeasti tai että vastauksella on selvä uskonnollisen julistuksen luonne.